

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 6. Hæc lectio continet Explicationem Versus quarti. Salutem ex inimicis nostris & de manu omnium qui oderunt nos. Luc 1. Prima pars docet omnes qui olim populum liberarunt gessisse figuram ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

viri autumant. Interim hoc hic cetero generaliter dicere possumus, quod Deus de incarnatione Filij sui & redemptione nostra locutus est non solum per os Sanchlorum, qui à saeculo sunt Prophetarum eius, sed etiam per os quarundam Sybillarum, Virginum ex Genilibus oratarum, & Prophetissarum, siue Spiritu Propheticò præditarum, ad convincendos ipsos Gentiles: Recensentur autem numero decem, & de earum carminibus, & fide, agit Clemens Alexandrinus libro 6. Stromatum Lactantius libro 4. de vitijs sapientia. Agustinus 18. de civitate Dei cap. 23. Constantinus Magnus in oratione ad Sanctum cæterum. Hæfichius in vitis Philosophorum, Eusebius, & alij antiqui historici Erant nempè potestatis divina, ad futurarum verum certiore confensum, non solum per peculiares suos ministros futura prædicere, sed ad id etiam alienigenis sui. Perinde ac musicus gratum decantans carmen, super vacantes quoque percurrat pleetro Chordas, aut ornatus gratia, supra eas quæ ex usu sunt etiam alias adiecit Ceteris. Patres ad confundendos infideles usi sunt Sybillarum versibus, quasi lapidibus et torrente desumptis ad percucendum frontem Golie. Quapropter hic etiam postumus dicere, fecisse Deum redemptionem, sicut sententia est per os Prophetissarum iuravit. Quæ etiam Prophetissæ non defuerunt in Israël, ut patet in Debhora & Anna Matre Samueles, & Maria sorore Moylis, quæ Prophetica cantica ediderunt futuram redemptionem hanc prædicentia.

LECTIO VI BIPARTITA.

Thema Salutem ex inimicis nostris, de manu omnium qui oderunt nos. Luc. 1.

PAR. II. Docet, lo- rum libe- rarunt. gessisse figuram Christi. Isai. 10. i. Mach. 3. Moyles. Iosue.

Dixit Dominus Isaiæ 10. Clamabunt ad Dominum à facie tribulationis, & miset eu Salvatorem qui liberet eos. Id certè verum est & Propugnatorem qui liberet eos. Id certè verum fuit, quoties populus Israël ad Deum corde convectus clamavit, ab inimicis oppressus. Hinc tot victoriae celebres per eos quos Dominus misit, in quorum manum directa est salus. Clamavit populus in Aegypto, & missus est Moyles, qui liberaret & salvaret eos de manu eorum qui oderant eos. Mortuus est Moyles, & missus est Josue, ad cuius etiam vocem. Stetit Sol, ut de inimicis plenius triumpharet, & hic etiam dicitur est Saluator: miraque Deus per eum operatus est, ut salutem daret populo suo ex inimicis, & de manu omnium qui oderant eos: nam & muros Jericho demolit: est solo sonitu tubarum, præcedente arca Domini per circuitum murorum. Postea missus est & Barac, qui pugnavit contra Reges Chanaan, & adeo admirabilem victoriam reportavit, ut dicatur: De celo dimicatum est contra eos, & stella manantes in ordine & cursu suo adversus Sijaram pugnaverunt. Sic libetatus est rursum populus ab i-

nimicis de manu omnium qui oderant eos. Uterius electus est Gedeon, qui dixit ad Deum: si sal- Gedeon: um facis per manum meam Israël, sicut locutus Iud. 6. es, ponam hoc vellus lana in area, si ros in solo vellere fuerit: & in omni terra siccatus, sicut quod per manum meam sicut locutus es, liberabo Israël. Factumque est ita, & de nocte confurgens expellere vellere concham rore implevit. Dixitque rursus ad Deum: Ne irascatur furor tuus contra me, si adhuc semel tentaveris, signum quæ eris in vellere. Oro ut solum vellus siccum sit, & omni terra rore madens. Fecitque Deus nocte illa ut postula verat, & fuit siccitas in solo vellere, & ros in omni terra. Iudicum 7. Quam vero inclytam vultus Gedeon de hostibus victoriam per trecentos viros logenas & tribus gestantes, notum est ex cap. septimo Iudicum. Videro Sampsonem, Iephthe, & alios Duces populi, quos Deus destinavit ut plebi salutem darent ex inimicis, & liberarent de manu eorum qui oderant eos. In his ergo omnibus verum fuit: Clamabunt ad Dominum à facie tribulationis, & miset eu Salvatorem qui liberet eos. Sicutiam per Ezechielem communicatur Liberabo populum meum de manu vestra, neque reverti ultra in manibus vestris ad prædandum.

Hic porro omnes Salvatores & Propugnatores populum liberantes figuram gessere Christi, & salus illa temporalis designabat salutem æternam quam erat allaturus. Propterea moriens, & in Christum Salvatorem fidei oculos figens Patriarcha & Propheta Jacob, dixit: Expectabo salutare Gen 49. tuum Domine. Ubi Paraphrasis Chaldaica habet: Non expectabo salutare Gedeon filij Iosue, quæ est salus temporalis, neque salutare Sampson filij Davides, quæ est salus transitoria, sed resurrectionem Filij David: est noster rex. Verè tu, o Christe, nos noster: Moyles, qui postquam infans in fidecilla iuncea, hoc est in fœno & præsepio expolitus fuisset, venisti in ætate matura cum Virga potentia, ut educes nos de manu & servitute Aegyptiaca; qui & orans in monte extensis manibus dedisti nobis salutem & victoriam ab omnibus inimicis, & de manu omnium qui oderant nos, eruiti. Tu es noster Josue, quandoquidem hoc nomen idem est quod Iesus & Salvatore: propterea inditum à Moyse, cum antea vocaretur Osæ, ut non solum gessisset, sed & nomine referret, destinatus ad salutem populi. Tu facis nos transire Jordanem sicco pede, & subversis hostibus, terræ promissæ partem nobis obtingentem distribuis. Tu muros Jericho nobis subvertis, & adversarias potestates, ac munitiones confundis. Tu præcipis Soli & Lunæ, ut cooperentur victoriæ ac salutis nostræ, ut cruanur de manu omnium qui oderunt nos. Tu nos noster Gedeon; in tua manu directa est salus nostra: cum vellere & rore, cum vellere angina: innocentia, & rore celestis doctrinæ & gratiæ, quæ cum prius vellus Judæicæ synagogæ humectasset, postea exsiccatis & reprobus Judæis humectavit. fecundavitque: univ-

Gedeon.

victoriam

verfam gentilitatis Aream. Tibi salutem & victo-
riam adscribimus & inclinamus. *Domino & Ge-
deoni*, qui primus corporis tui vase conrito luce
admirabili perstrinxisti oculos hostium, & sonitu
tubæ in nocte clangente eos perteruisti, ac sic li-
berasti nos de manu omnium qui oderunt nos. Tu
quoque nos fecisti Sampsom, qui sævum catulum
leonis dissecisti in monte Calvarie, & eduxisti
mel & favur de ejus ore; quia Mortem ipsam in-
teremisti, & nobis suam reddidisti, salutisque
januam effecisti. Tu portas Gafæ, hoc est infero-
rum vécetes, confregisti, & resurgens in montem
tulisti eas, inferni & mortis victor. Tu plures occi-
disti moriens, quam vivens, occidisti scilicet ut mo-
rerentur peccato, & viverent iustitie, sicque salu-
tem allequerentur, quos autem Sampsom occidit,
perierunt cum Dagon Deo suo, everso ejus tem-
plo.

PARS II. **I**Taque salutem dedit ex inimicis nostris, & de
Qui sint manu omnium qui oderunt nos, ille qui venit in
inimici à nomine Domini. Si autem quæras qui sint hi inimi-
quibus ci nostri qui oderunt nos?
per Chri- Respondeo primò, hos esse Dæmones, qui no-
stamur vo tempore odio prossequuntur nos, & nihil aliud
Re. II. respiciat nisi perniciem nostram, ideoque ad o-
Dæmones mnes intentant vires. Quare autem sic oderunt nos
quid eis mali intulimus? Nihil planè. Sed quia ode-
runt Deum, & illi nocere non possunt, conantur ei
nocere in sua prima creatura: & imagine. Sicut
si quis Patrifamilias nocentium intere nequit,
ejus agnis vel possessioni, vel Filijs, nocumen-
tum parat, sic se gerit & Dæmon, dum homini-
bus iustis adversatur, & illis orat. Hanc vindi-
ctam exilimant in Deum retorqueri, dum homi-
nem ad imaginem Dei factum perimit, dumque
coronam ei admittit. Sic nostris gaudet malis, no-
stris se enigiaturum ruinis, nostris pascitur vulne-
ribus, nostrum sinit sanguinem, nostra vivit ex-
morte, & hominum damnium suum putat lucrum;
cum non nisi majorem damnationem acquirat ex
societate pereuntium, sicut ignis major exardescit
ex accumulatione lignorum. O insanabile odium
quo fuit Dæmon, quodque semper crescit à sex-
millibus annorum! Nec unquam quietum ipsum
finit, quia licet myriades animarum ad perditionem
induxerit, non ei adhuc sufficit, sed fiduciam
habet quod Jordanis infuset in os ejus, hoc est, sperat
abfoderere omnes Christianos, omnes baptizatos,
qui per Jordanem significantur, quia ibi cepit
Christi baptismus. Hic est ergo ille qui per anto-
nomastiam MALIGNUS nuncupatur, hoc est, se-
cundum nonnullorum interpretationem, malo igne
succensus; quo & alios succendere nititur.
Est enim ipse succensus non solum igne inferni,
quia ei poenam æternam malitie est ordinatus,
sed & igne iuperbia maximæ, cujus fumus & cal-
ligo contra Deum ascendit cum scintillis blasphemie,
de quo illud interpretari possumus: Super-

Isak 73

bia eorum qui se oderunt ascendit semper. Est etiam
succensus igne odij & invidia in hominem non
minus quam Cain in Abelem, aut quam Esau in
Fratrem suum Jacob. Quia enim Homo in ejus suc-
cedit benedictionem & hereditatem, ex qua cecidit
propter superbiam & rebellionem, hanc omni-
no invidet homini, & furorem suum in eum effunde-
re dedit parat, ut ab hac benedictione & hereditate
excludat; sicut Jacob odio profectus est Fraternam,
quia paternam præripuerat benedictionem, quan-
tam enim profanus venderat. Ab illo quoque prodit
tamquam maligno succensore, seu incensore, om-
ne odium, omnis invidia, omnis malignitas & per-
veritas, quæ inter homines reperitur, aut in fi-
nem usque sæculi perierit; sunt enim scintillæ
ab ejus pessimo igne prodeuntes. Et de illo scrip-
tum est: *Halitus ejus prunas ardere facit*, quia pes-
simum ignem iniqua sua suggestione quasi sufflata
inter homines succendit, quo hic ardeant, in-
feliciter, ut postmodum in ejus consortio eter-
num. Quare.

Job. 4. 8.

Respondeo secundò per inimicos à quibus nos
venit Christus liberare, intelligi non solum Dæ-
mones, sed & ejus ministros, impios scilicet qui
Sanctis jugiter adversantur, dicunturque membra
Diaboli, sicut piji dicuntur membra Christi. Atque
iterum hi representantur per Esau reprobum, sicut
illi per Jacob benedictum & electum, sicut expli-
cat S. Augustinus serm. 28. de temp. ubi sic ait: *Sicut*
duo parvuli in utero collidebantur, sic in utero Eccle-
sie duo populi ad versantur. Si enim aut soli boni, aut
soli mali essent, unus populus foret: quia vero in Eccle-
sia & boni sunt mali quasi in ventre spiritali. Rebecca
duo populi colliduntur, humiles scilicet & superbi,
casti & adulteri, mansueti & iracundi, benigni
& invidi, misericordes & cupidæ. Boni enim lucra-
ri volunt malos mali extinguere bonos. De uno Isaac
femine Esau & Jacob nascuntur, de uno baptismo
Salvatoris & Ecclesia utero populus Christianus pro-
creatur, qui tamen pro morum diversitate, sicut Es-
au & Jacob, in duas partes dividitur. Cum autem
Rebecca molestantur ex puerorum collisione non susti-
neret, sed diceret: Hic futurum erat, quid necesse fuit
conicipere: Hic Dominus, Dux gentis in utero tuo sunt:
& duo populi de ventre tuo dividantur, & po-
pulus populum superabit, & major serviat minori.
Majori nomine mali intelliguntur, quia semper oo-
rum major est numerus. Nam sic videtur litteram Ja-
cobo Esau servivisse scriptura non memorat. Si autem
spiritualiter accipiatur, facile intelligitur major bo-
ni servire, non obsequando, sed persequendo. Quomodo
ergo mali serviant bonis? quomodo persecutores, mali ho-
Martyribus: quomodo lima ferro, quomodo pambus, nisi ser-
coquendo furnalia, quomodo in fornace, artifices pa-
lea, servit auro? Ibi palea consumitur, aurum proba-
tur. Non ergo gloriantur mali quod bonis tribulatio-
nes immiserint, quia cum illos persequuntur corpore,
seipso occidere probantur in mente. Hactenus Augu-
stinus.

Re. 2.

Quomodo

Q. 3.

licet

Licet ergo Deus non velit semper omnes inimicos tollere, dat tamen gratiam eos superandi, & efficit ut nobis profint ad salutem & meritum. Sic semper manit aliquis Sefubaus inter Filios Israel, Deo ita disponente, ad ignariam Judaeorum repellendam, ut scilicet scirent inter se habitare aliquos quos timere & propter quos vigilare oporteret. Nos quoque scire debemus semper aliquem nobis ad verfaturum, ut probemur; Deum vero de manu omnium nos tandem liberare velle, ut probati coronam & remunerationem ampliozem consequamur. Sic tandem salutem nobis dabit ex inimicis nostris, & de manu omnium qui oderunt nos, si in eum fiduciam cum patientia jactamus.

Be. 3.
Inimici nostri sunt

inimicos nostros esse vitia ac pravas inclinationes nostras, sive passiones vitiosas, quibus Satan nosmetiplos turbat & impugnat. De nobis enim sumit quo nobis ad verfermur ipsi, & deinde Deo; sicque diligendo iniquitatem, fit ut odiamus animam nostram, qua nobis nihil deberet esse charius & pretiosius: *Quare persuasi me contrarium tibi, & factus sum mihi metipsum gravis*, inquit Job: *Cur non tollis peccatum meum, & quare non auferis iniquitatem meam?* Qui peccat, ad verfatur Deo, ad verfatur & sibi, quia conscientia remordente sibi fit gravis & tædiolus: *Peccatum meum contra me est semper*. Id vero contingit, quia ad verfatario consentit, dum suis obtemperat passionibus & vitiis. Habet ergo Satan varias cohortes, variosque Duces, quibus continuo ad verfum nos bellum ciet. In hoc bello suscitatur Ducem ipsam Superbiam cum suis annexis militibus arrogantia, yana gloria, jactantia, præsumptione, ingratitude, rebellionem & duri superbi cordis, inobedientia, elatione mentis, & plurimis alijs. Contra alios suscitatur Ducem ipsam Avaritiam cum suis militibus pessimis, injustitia furto, rapina, violentia, amore terrenorum, neglectu celestium, iniquitudine cordis & mentis, usura, fraude, mendacio, immittit cordiam pauperes, inferiorum sibi oppressionem obdurationem, yana fiducia in opibus & similibus. In quibusdam aliter belligerat, suscitando luxuriam cum gula, tamquam fortes Duces magnam secum cohortem habentes. Luxuriam enim sequuntur turpiliquium, oscula, tactus, fornicatio, incestus, adultrium, pollutio iniqua, delectatio pessima, & alia nefanda. Sic & Gula sequitur ebetudo mentis & corporis, immunditia & faditas, Dei oblitio & sumptius per ebrietatem, juramenta & rixæ; pleraque alia vitia noscuntur esse de ejus sequela & societate. Ulterius bellum gerit Dæmon suscitando Iavidiam in nobis, per quam multorum animas perdit, & innumens vitijs opprimit. Huic enim se socios adjungunt, gaudium de malo proximi, dolor de ejus bono, odium rixæ, judicium temerarium, susuratio, detractio, maledictio, & sexcenta alia vitia. Similiter dicendum de alijs vitijs capitalibus, Ira, Acedia, quibus

Iob. 7.

Psal. 50.

Varij duces Satani belli.

etiam multos oppugnat Satan, habentque suos milites & cohortem tamquam Duces conspirantes in nostram perniciem, nisi nobis ad vigilemus, & auxilium imploremus.

Propterea dicebat S. Bernardus ser. super Missus hom. 4. *Veni Domine Iesu, aufer stantiala de regno tuo, quod est anima mea, ne tu regnes in ea. Venit enim avaritia & vendicat sibi in me, pedem jactantia super dominari tibi, luxuria dicit: ego regnabo, ambitio, detraçtio, iracundia, invidia certant in me ipso de me ipso, cuius ego potissimum esse videar. Ego autem quantum vallo resisto, venitor quantum juvatur, Dominum meum Iesum reclamo, ipsum defendo, quia ipsum me juris agnosco. Ipsum mihi Deum ipsum mihi Dominum teno, & dico: Non habeo Regem nisi Dominum. Veni ergo Domine, disperge illos in virtute tua, & regnabis in me, quia tu es ipse Rex meus & Deus meus, qui mandas salutes Jacob.* Hæc S. Augustinus Bernardus apte ad nostrum propositum.

Veni ergo Christus Dominus, ut salutem nobis donet ex omnibus his inimicis nostris, ut canit Zacharias, hoc est, ut gratiam impertiar ad superanda omnia vitia ista, & perverlas passiones, pravosque habitus, quibus colligati jacebant Filij Adam gementes cum Phæte, & dicentes: *Laboravi in gemitu meo*. Sive defatigatus sum suspirando per singulas tribulationum noctes. *Turbatus est a furore oculus meus*. Propter furorem & acerbitatem inimicorum meorum turbati sunt oculi mei, caligantes præ lachrymarum copia. *Et in veterari inter inimicos meos*. Quali dicat Inter inimicos meos confiteleo, ac indignor & doleo quodjam fenueum, & anima mea hostes, Demones, vitia, pravos habitus non vicerim. Hæc autem omnia nunc possunt Filij Adæ superare per gratiam Christi, omnia, inquam, suæ ad verfantia filij; unde eorum culpa est & foecordia, si adhuc hereant in vitijs & peccatis suis, consentientes hostibus & passionibus perverlis. Quapropter illud Baruch eos debet excitare ad totiter vitijs, & hostium viribus resistendum, & se ab eorum captivitate & vinculis erudum: *Quis est Israel, quod in terra inimicorum est in veterari in terra aliena cetera quatuordecim es cum mortuus deperatus es cum descendenti in infernum? Dico, quis est fontem sapientie, nam si in via Det amens, utique in pace sempiterna. Dico, ubi sit prudentia, ubi sit virtus, ubi sit intellectus, ut scias simul ubi sit lumen oculorum & pax.*

Ps. 6.

Baruc. 3.

Nota.

Notandum porro, quod hic dicitur Christum nos velle liberare de manu omnium qui oderunt nos, quia non sufficit nos aliqua vitia superare, & de manibus hostis liberos esse. Si enim peccatum nos tenet, id sufficit hosti: sicut & Aucupij, quod per unguem avem teneat. Omnia ergo vincula ejus penitus sunt dissolvenda per Christi oblatam gratiam, ut perfectè cum illa nostram operemur salutem, & alicquamur promissam libertatem.

Quam

Quam quidem libertatem nemo debet desperare, quia quilibet anima quamvis onerata vitij, peccatis in re tita, capta illecebris, exilio captiva, corpore carcerala, luto haerens, infixa limo, affixa membris, confixa curis, dilenta negotijs, contracta timoribus, afflicta dolobus, erroribus vaga, sollicitudinibus anxia, suspitionibus inquieta, & postremo advena in terra inimicorum, juxta Prophetæ vocem, cotinuatam cum mortuis, deputata cum his qui in inferno sunt: tamen habet unde respirare in spem veniæ, in spem misericordiæ queat, imò unde audeat aspirare ad nuptias Verbi, cum Deo inire fœdus societatis, suave jugum amoris cum Rege ducere Angelorum, Italoquitur S. Bernardus ferm. 83. in Cantica.

LECTIO VII. BIPARTITA.

Thema. Ad faciendam misericordiam cum Patribus nostris & memorari testamenti sui sancti. Luc. 1.

De misericordia Dei cum Patribus nostris.

Causa adventus Messie & Redemptionis per incarnationis divinæ & redemptionis nostræ tamquam maximum omnium beneficium, non esse adscribendum humanis aliquibus meritis, sed in immensam Dei misericordiam esse referendum. Quod ipsum passim sacra Scriptura significat, tam antiqua, quam nova. Ideo David antiquitus oculum lumine prophetico illustratum in hoc mysterium quasi jam peractum figens, canit: Notum fecit Dominus salutare suum, & recordatus misericordie suæ, & virtutis suæ domus Israel Cui novitamenti præcentrix Maria ex Davidica progente orta concinit: In capite israel Puerum suum, recordatus misericordie suæ. Ultimæ autem voci concordat Zacharias, & musicum quoddam Trio efficit, dum hic subiungit: Ad faciendam misericordiam cum Patribus nostris, & memorari testamenti sui sancti. Hanc vero harmoniam audivit S. Paulus unde sæpe in suis epistolis repetit, quod non ex operibus iustitiæ quas fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit: quodque propter nimiam charitatem quâ dilexit nos, misit filium suum unigenitum, natum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret, & adoptionem filiorum reciperemus. Id autem fecit Deus qui dives est in misericordia, ut ostendat gratia suâ, in bonitate super nos in Christo Iesu, ait idem Apostolus.

Quantum ad primum, sæpe cum cordis gratitudine hoc memorandum est: Mysterium scilicet incarnationis divinæ & redemptionis nostræ tamquam maximum omnium beneficium, non esse adscribendum humanis aliquibus meritis, sed in immensam Dei misericordiam esse referendum. Quod ipsum passim sacra Scriptura significat, tam antiqua, quam nova. Ideo David antiquitus oculum lumine prophetico illustratum in hoc mysterium quasi jam peractum figens, canit: Notum fecit Dominus salutare suum, & recordatus misericordie suæ, & virtutis suæ domus Israel Cui novitamenti præcentrix Maria ex Davidica progente orta concinit: In capite israel Puerum suum, recordatus misericordie suæ. Ultimæ autem voci concordat Zacharias, & musicum quoddam Trio efficit, dum hic subiungit: Ad faciendam misericordiam cum Patribus nostris, & memorari testamenti sui sancti. Hanc vero harmoniam audivit S. Paulus unde sæpe in suis epistolis repetit, quod non ex operibus iustitiæ quas fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit: quodque propter nimiam charitatem quâ dilexit nos, misit filium suum unigenitum, natum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret, & adoptionem filiorum reciperemus. Id autem fecit Deus qui dives est in misericordia, ut ostendat gratia suâ, in bonitate super nos in Christo Iesu, ait idem Apostolus.

Pf. 97.

Luc. 1.

Luc. 1.

Tit. 2.

Gal. 4.

Ephes. 2.

Sed quaestio est apud Theologos, an non Sancti

Patres, Patriarchæ scilicet & Prophetæ, alijque iusti antiqui, sua piâ vitâ, suis precibus & gemitibus in cœlum porrectis, meruerint incarnationis divinæ mysterium? An non Deipara Maria sanctitate & puritate suâ meruerit ut esset Mater Dei? An non Abraham fide & obedientiâ promeruit, ut ex semine suo Christus nasceretur, & connumeraretur inter progenitores ejus: An non similiter David, ad quem promissio facta est, id promeruisse dicendus per suam pietatem, ob quam am dictus est, Vir secundum cor Dei?

Respondent uniformiter omnes Theologi, nullius merita potuisse de condigno promereri incarnationem divinam. Primo, quia secundum commune axioma Theologorum, Principium meriti, non cadit sub merito: Incarnatio autem est Principium omnis gratiæ omniumque meritorum que in hominibus reperta sunt; ideoque non cadit sub merito eorum. Secundo, quia merita hominum sunt inferioris ordinis, quam unio divinæ naturæ cum humana, quæ est divini cujusdam ordinis, longè sublimioris quam ut merita hominum illam possint attingere per condignitatem cum tali præmio, aut proportionem æqualem cum illo. Nihil enim sublimius cogitari potest, quam hominem fieri Deum, & divinitatem inesse personali illi communicari; quia hoc altius est, quam illi communicari & uniri per visionem aut fruitionem in beatitudine. Tertio, quia Incarnatio Christi est reformativa totius naturæ humanæ, & ideo non cadit sub merito alicujus hominis, singulariter: quia bonum alicujus parti h. mortis, non potest esse causa boni totius naturæ. Triplex hæc ratio desumpta est ex S. Thoma 3. p. q. 2. art. 11. Ubi hæc expendent Theologi asserunt nec merita Angelorum, nec merita hominum in statu innocentie potuisse de condigno promereri, ut Deus fieret Homo, maxime ob secundam rationem, quia talis unio est altioris ordinis, quam merita cujuslibet creature.

Itaque hoc beneficium divinum omnia alia transcendens beneficia Dei erga creaturam, planè gratuitum est, ejus bonitati sele communicanti taliter homini, ejusque misericordiæ & dilectioni adscribendum. Quod quidem & prædestinatum est ab æternitate, & exhibitum est in tempore, ad faciendam misericordiam cum Patribus nostris, quæ & nos particeps effecimus, ut hic canit Zacharias.

Immo sublimitatem hujus mysterij considerantes nonnulli Theologi, quodque maxime gratitutum esse debeat, quia fons est & origo & radix omnis gratiæ hominibus datae, negarunt ullum hic meritum respectu illius reperiri, etiam meritum de congruo, ut nullo modo ex operibus, sed purissime & plenissime sit ex gratia. Et hoc quidem verum est, quantum ad prædestinationem & prædestinationem incarnationis, quia ita prædestinatum fuit, & prædestinatum ex meritis illius Dei gratiæ, bonitate, ac misericordiæ. Nihil tamen

An aliqui Sanctorum, mysterij divinæ incarnationis meruerint.

Nemo de condigno potest promereri ob tres causas

- 1. 2. 3.

Vide Suar 5 p. 11. d. 10. sed 7.